

BESCHERMHEILIGE VAN HET GOOI

Hoe Vitus Sint Vitus werd

Sint Nicolaas kennen we allemaal. Sint Maarten zegt ons ook nog wat. Maar Sint Vitus veel minder. Wie was Vitus? En hoe werd Vitus heilig?

Net zoals bij Sint Nicolaas is het leven van Sint Vitus een (in onze ogen onwaarschijnlijke) legende. Omstreeks het jaar 300 zou op Sicilië een rijke edelman hebben gewoond met een zoon van 10 jaar: Vitus. De opvoeder van Vitus was christen en zo werd ook Vitus christen. Christenen werd in die tijd vervolgd. Vitus' vader probeerde hem daarom van dit geloof af te brengen. Toen dat niet lukte nam de gouverneur van Sicilië maatregelen.

De gouverneur beval de beul Vitus te slaan, maar de armen van de beul verstijfden en de handen van de gouverneur werden krachteloos. Vitus bad tot God en de gouverneur werd genezen. Toen probeerde zijn vader hem met cadeautjes en andere verleidingen tot andere gedachten te brengen. Maar engelen beschermden hem echter en het licht van engelen

was zo fel dat zijn vader met blindheid werd geslagen. Toen de heidense goden de blindheid niet konden genezen, vroeg hij zijn zoon hem te genezen. Dat deed Vitus uit naam van God.

Kokende pek

Enige tijd later werd de zoon van de keizer in Rome gekweld door een duivel. Alleen Vitus kon hem genezen, zei men. Vitus werd naar Rome ontboden en bevrijdde, uit naam van God, de zoon van de duivel. Maar degenen die God bespot hadden, vielen dood neer. De keizer was opgetogen over de genezing en wilde Vitus vorstelijk belonen. Toen Vitus dat weigerde, wilde de keizer hem straffen, maar Vitus werd geen haar gekrenkt: de kettingen in de gevangenis verpulverden; de leeuwen in de arena likten zijn voeten, zijn lichaam werd door kokende pek niet aangetast.

Lucanische legende

Toen de keizer vervolgens Vitus' opvoeders wilde laten martelen, werden Vitus en zijn opvoeders door God weggenomen en vonden ze rust onder een boom aan een liefelijke rivier, ver weg van Rome. Daar redde Vitus een edele vrouw van de verdrinkingsdood. Vitus vroeg haar om hem te begraven als hij zou overlijden. En zo geschiedde. Deze bizarre legende van meer dan duizend jaar geleden is bekend als de Lucanische legende.

Vereerd als heilige

Vitus werd als gevolg van deze legende al snel als heilige vereerd. Als Sint Vitus zou hij voortleven. Zijn overblijfselen kwamen eeuwen later naar Saint Denys bij Parijs en in de tijd van Karel V (1500-1558) kwamen ze in het klooster van Corvey in Saksen (Duitsland). Daar gingen de relikwieën tijdens de 30-jarige oorlog (1618-1648) verloren. Gelukkig niet allemaal.

Sint Vitus en het Gooi

Een paar relikwieën waren al rond het jaar 1050 in het klooster van Elten terecht gekomen. Dat klooster had Naerdincklant in eigendom en dat is de reden dat vanaf die tijd Sint Vitus de patroonheilige van het Gooi werd. Daarom zijn er nog steeds veel Sint-Vituskerken in het Gooi, namelijk in Naarden, Bussum, Blaricum, Hilversum en Huizen. Alleen in Laren is Sint Jan de patroonheilige. Ook in namen van straten, scholen, colleges en stichtingen komen we de naam Vitus tegen. Vitus is voor de katholieken een van de Veertien Heilige Helpers, die allen de marteldood zijn gestorven. Sint-Vitus is verder vooral in Duitsland en Bohemen een populaire beschermheilige. De beroemde kathedraal in de Burcht van Praag is aan hem gewijd. Sint-

Bussum — R. K. Kerk

■ Sint-Vitus met leeuw boven de hoofdingang van de Oud-katholieke kerk in Hilversum

■ Raam in de Sint-Vituskerk in Naarden, Turfpoortstraat.

FOTO: @KERKFOTOGRAFIE

■ Raam in de St-Vituskerk in Praag.

Vitus wordt meestal afgebeeld in of met een ketel vol kokende olie, of met leeuwen. De kathedraal in de Burcht van Praag is aan hem gewijd. Sint-

Bron:
A.C.J. de Vrankrijker: Sint Vitus. 1955. Paul Brand Bussum.

Tekst en foto's: Klaas Oosterom